

גורם אחראי:	מחלקת בינוי
בתוקף מתאריך:	01.03.1996
ת' עדכון אחרון:	31.08.2025
עמוד מס' 1	מתוך 7 עמודים

נהלי שירות בתי הסוהר
הפרק: בטיחות אש
מס' הנוהל: 04-5020

בטיחות אש

1. כללי

- 1.1 השתלטות על שריפות במתקני שירות בתי הסוהר מותנית בהפעלה נכונה של כוח אדם ואמצעים לכיבוי אש במהירות המרבית.
- 1.2 במצב שריפה במתקן שב"ס, יופנו מיידית הסוהרים, האמצעים והמערכות לטובת כיבוי השריפה ולהצלת חיים.

2. אוכלוסיית יעד

- 2.1 קציני הת"ל ביחידות ונאמני כיבוי אש ביחידות.
- 2.2 קציני ת"ל מחוזיים.
- 2.3 נציבות: רס"ר מחנה נציבות ור"צ צוות כב"א.

3. מטרה

- 3.1 להגדיר את הפעולות הנדרשות לביצוע עם גילוי שריפה במתקני שב"ס.
- 3.2 להגדיר את חלוקת התפקידים ותחומי האחריות עד לכיבוי השריפה וההסדרים לקיום כוננות לפעולות אלה, בשגרה ובחירום.

4. הגדרות

- 4.1 "שריפה" - תהליך של בעירה המלווה באור, בחום גבוה, עשן או להבות או צירוף של מרכיבים אלו.
- 4.2 אחראי כיבוי אש יחידתי – קצין תמיכה לוגיסטית או איש סגל שמונה ע"י מפקד כאחראי כיבוי אש ביחידה.
- 4.3 "נאמן כיבוי אש יחידתי" - איש סגל- עובד יום אשר מונה ע"י מפקד המתקן כנאמן כיבוי אש ביחידה. כפוף לאחראי כיבוי אש ביחידה.
- 4.4 "נאמן כיבוי אש מחוזי" - איש סגל אשר מונה על ידי סגן מפקד המחוז כנאמן כיבוי אש מחוזי. כפוף לקת"ל מחוזי.
- 4.5 "ציוד כיבוי אש" - כלל הציוד והאמצעים המשמשים לכיבוי שריפות. לדוגמה: מטפים,

הפרק: בטיחות באש	נוהל מס': 04-5020
הנוהל: בטיחות אש	בתוקף מתאריך: 01.03.1996
	ת' עדכון אחרון: 31.08.2025
	עמוד מס' 2 מתוך 7 עמודים

גלילונים, זרנוקים, מזנקים וכו'.

4.6 "מערכות גילוי וכיבוי אש אוטומטיות" - מערכות אוטומטיות לגילוי וכיבוי אש המותקנות במבנים ובשטחים שבמתקן והכוללות: גלאי אש, מתזים, כיבוי בלוחות חשמל וכו'.

4.7 "מתקנים" - כלל המבנים והשטחים שברשות שב"ס בפריסה ארצית לרבות: בתי סוהר, בתי מעצר, מפקדת מחוזות, מפעלי תעסוקה, אפסנאות וכו'.

4.8 "ר"צ כיבוי אש" - הקצין המקצועי מח' בינוי שב"ס אשר נותן מענה בתחום כיבוי אש לכל יחידות שב"ס

4.9 "קצין בטיחות מחוזי" - הקצין המקצועי במחוז בנושא בטיחות אש לכל יחידות מחוז. שירותי הכבאות וההצלה - רשויות ותחנות הכבאות האזוריות הפועלות בהתאם לחוק שירותי הכבאות ותפקידם להבטיח שירותי כבאות בתחומן לכיבוי דליקות ולמניעת דליקות או התפשטותן.

5. השיטה

פעולות נדרשות בעת פריצת שריפה ע"י סוהרים שעברו הדרכה:

5.1 עם גילוי שריפה, תופעל אזעקת אש (סימן קולי מוסכם הנשמע בכל השטח והמודיע על פרוץ שריפה).

5.2 סוהר במקום יפעיל מכשיר מצוקה על מנת להתריע על אירוע אש.

5.3 יש לנתק את זרם החשמל בצורה מבוקרת (אגפי) רק לאזור השריפה (ניתוק כללי של החשמל יחשיך את המקום ויקשה על פעולות הכיבוי וההצלה).

5.4 יש לנתק את הגז במטבח או במכבסה (במידה והם נמצאים בקרבת מקום האירוע).

5.5 בכל מקרה של חדירה למבנה שבו יש עשן, יש להשתמש במערכת נשימה פתוחה (מני"פ) ובחליפת התקרבות לאש. החדירה תבוצע על ידי צוות של לוחמי אש המזוודים היטב בצידוד מגן אישי לכיבוי אש.

5.6 סוהר הנמצא בקרבת מקום, ינסה לכבות את השריפה בעצמו ובאמצעים העומדים לרשותו.

5.7 משל"ט או סוהר יזמין את שירותי הכבאות וההצלה המקומי.

5.8 בשטחים פתוחים, יש לבדוק את כיוון משב הרוח על מנת למנוע הטיית הלהבות לכיוון העוסקים במלאכת הכיבוי.

5.9 במקום בו קיים חשש לסיכון חיי אדם, יבוצע פינוי (על פי פקודות ונהלים לשעת חירום ולפייד בוער של חטיבת הביטחון).

5.10 לאחר כיבוי השריפה ייערך מפקד כללי של אנשי הסגל והאסירים שבמתקן. כל ציוד הכיבוי שהופעל במקום, יוחזר לכשירות ויונח במקום המיועד לו.

הפרק: בטיחות באש	נוהל מס': 04-5020
הנוהל: בטיחות אש	בתוקף מתאריך: 01.03.1996
	ת' עדכון אחרון: 31.08.2025
	עמוד מס' 3 מתוך 7 עמודים

5.11 יש לשמר את מקום השריפה כזירת אירוע י תוך מניעה מאנשים בלתי מוסמכים גישה למקום השריפה או הזזת דברים, עד גמר חקירת המקרה על ידי המשטרה/חוקר שריפות מטעם שירותי הכבאות וההצלה שיוזמנו על ידי מפקד היחידה או מי מטעמו.

6. תחומי אחריות:

6.1 נאמן כיבוי אש יחידתי:

- 6.1.1 סוהר בעל הכשרה מתאימה אשר קיבל כתב מינוי ממפקד היחידה ובהתאם לנספח א'.
- 6.1.2 יבצע בקרה שוטפת וחודשית של ציוד כיבוי האש וידאג לשלמות, לאחזקה תקינה, בהתאם לנוהל 04-5021 "בקרה למערכות בטיחות כיבוי אש ביחידות שב"ס".
- 6.1.3 יבצע בדיקה חזותית פעם בחודש לתקינות רכזות מערכות האוטומטיות לגילוי וכיבוי אש ומכלי כיבוי האש האוטומטיים.
- 6.1.4 אחראי לטיפול מונע לשריפות (ניקוי, ניקוש ופינוי קוצים, עשבים וכו') ושימוש במשאבים של היחידה ובמידת הצורך בגורמי המחוז והנציבות.
- 6.1.5 אחת לרבעון בתיאום עם ק. ת"ל יחידתי יבצע הדרכה לסגל היחידה בנושאי: שימוש והפעלת ציוד הכבוי, מיגון אישי, הצלה וחילוץ.
- 6.1.6 ידווח בכתב לק. תמיכה לוגיסטית יחידתי על כל ליקוי/תקלה במערכות ובציוד גילוי וכיבוי אש ויפעל לתיקונם.
- 6.1.7 יערוך תרגול לכיבוי אש כל - 3 חודשים, בתיאום עם ק. תמיכה לוגיסטית ועם ק. אג"ם יחידתי.
- 6.1.8 יזמין את החברה המוסמכת על פי לו"ז שנקבעו מול החברות במסגרת השירות, לביצוע שירותי תחזוקה לציוד ולמערכות לגילוי וכיבוי האש בתאום עם ר"צ כיבוי אש.
- 6.1.9 לאחר שימוש בציוד ידאג להחזרת ציוד הכיבוי והשלמת החסר.
- 6.1.10 יתעד את הביקורות החודשיות השוטפות לציוד כיבוי אש המתבצעות על ידי נאמן כיבוי אש, והביקורות התקופתיות על ידי חברות מוסמכות, נהלים, אירועי אש, ועדות היגוי בכיבוי אש, מועדי תרגילים והדרכות, רשימת הציוד ומערכות גילוי וכיבוי, ציוד מגן אישי לכיבוי אש, תכתובות וביקורות גורמי חוץ וכו'.
- 6.1.11 יבצע סקר סיכוני אש ביחידה ויפעל להקטנת הסיכונים.
- 6.1.12 ידאג לאחסון נאות של חומרים מתלקחים.
- 6.1.13 ישתתף בוועדת היגוי בכיבוי אש המתקיימת ביחידה.
- 6.1.14 יתלווה לביקורת שירותי הכבאות הנערכות ביחידה.
- 6.1.15 יציע הצעות לשיפורים במערך בטיחות האש ביחידתו.

הפרק: בטיחות באש	נוהל מס': 04-5020
הנוהל: בטיחות אש	בתוקף מתאריך: 01.03.1996
	ת' עדכון אחרון: 31.08.2025
	עמוד מס' 4 מתוך 7 עמודים

6.2 אחראי כיבוי אש יחידתי/קצין תמיכה לוגיסטית בעל הכשרה מתאימה

- 6.2.1 אחראי כיבוי אש/ ק. ת"ל יקבל מינוי על ידי מפקד יחידה ובהתאם לנספח ב'.
- 6.2.2 יוודא שציוד המתאים לכיבוי אש ימצא במקום המיועד לו.
- 6.2.3 ידאג לתיקון הליקויים ולמילוי החוסר בציוד כיבוי האש.
- 6.2.4 ניהול קלסר כיבוי אש יחידתי הכולל: רישום כל הפעולות, הביקורות והבדיקות המתבצעות על ידי נאמן כיבוי אש, על ידי חברות מוסמכות, נהלים, אירועי אש, ועדות היגוי בכיבוי אש, מועדי תרגילים והדרכות, רשימת הציוד ומערכות גילוי וכיבוי, ציוד מגן אישי לכיבוי אש, תכתובות וביקורות גורמי חוץ ובהתאם לנספח ג' "רשימת נושאים לתיעוד בקלסר כיבוי אש ביחידות שב"ס".
- 6.2.5 דיווח בכתב לר"צ כיבוי אש על כל ליקוי/תקלה במערכות ובציוד גילוי וכיבוי אש, שאינן ברמת טיפול על ידי היחידה.
- 6.2.6 יקבל אישור בכתב מר"צ כיבוי אש לפני כל תיקון תקלה, שבגינה חיוב כספי, לתיקונה על ידי חברה חיצונית.
- 6.2.7 אחראי לניהול ועדת היגוי בכיבוי אש ביחידה אחת ל-3 חודשים, למעקב ולטיפול אחר כל הנדרש לשיפור בתחום מערך כיבוי אש (מצ"ב נספח ד').
- 6.2.8 תכנון מערך כוח האדם והציוד לכיבוי אש במתקן ועדכון שמות הסוהרים ברשימה אחת לרבעון.
- 6.2.9 אחראי כיבוי אש יחידתי בתיאום עם ר"צ כיבוי אש יערכו ביקורת תקופתית עם שירותי הכבאות וההצלה אחת לשנה במתקנים שאינם מאושרים על ידי הכבאות ובמתקנים המאושרים על ידי הכבאות תיערך ביקורת אחת לשנתיים.
- 6.2.10 ממצאי הביקורת יועברו משרותי הכבאות למפקד היחידה, לאחראי כיבוי אש יחידתי לטיפול, ולידיעת ר"צ כיבוי אש מח' בינוי, ולגורמים הרלוונטיים ברמת נציבות ומחוז, להמשך הטיפול בדרישות ובליקויים שאינן ביכולת היחידה לטפל בהן.
- 6.2.11 הדרכת סוהרים חדשים בנושא כיבוי אש ואחת ל-3 חודשים הדרכת רענון לכל אנשי הסגל ביחידה.
- 6.2.12 לוודא ביצוע תרגיל כיבוי אש אחת לשלושה חודשים לפחות, בתיאום עם ק. אג"מ היחידה.
- 6.2.13 דיווח בכתב לר"צ כיבוי אש על כל אירוע שריפה בטופס שבנספח ה'.
- 6.2.14 יתלווה לביקורת שירותי הכבאות הנערכות ביחידה ויעביר העתק מכל דו"ח בדיקה של שירותי הכבאות למפקד היחידה, לרמ"ח בינוי ולר"צ כיבוי אש, ולגורמים הרלוונטיים בנציבות ובמחוז, להמשך טיפולם בדרישות הדו"ח ולתיקון הליקויים.

הפרק: בטיחות באש	נוהל מס': 04-5020
הנוהל: בטיחות אש	בתוקף מתאריך: 01.03.1996
	ת' עדכון אחרון: 31.08.2025
	עמוד מס' 5 מתוך 7 עמודים

6.3 מפקד ביס"ר:

- 6.3.1 ימנה אחראי כיבוי אש ונאמן כיבוי אש יחידתיים, ויעביר העתק מכתבי המינוי לר"צ כיבוי אש.
- 6.3.2 יפרסם פקודות קבע מקומית למניעת שריפות ואופן הטיפול והפינוי בשעת חירום, בהתאם לפקודת "לפיד בוער" של חטיבת הביטחון, ובהתאם לנהלים והוראות הרלוונטיות בתחום בטיחות האש.
- 6.3.3 יוודא קיום ועדת היגוי בכיבוי אש ביחידתו.
- 6.3.4 יוודא קיום הדרכות סגל בנושאי כיבוי אש.

6.4 קצין בטיחות מחוזי:

- 6.4.1 עריכת ביקורת בכל יחידות המחוז בתחום כיבוי ובטיחות אש לפחות אחת ל-6 חודשים, והפקת דו"חות בהתאם והעברת עותק מהדו"חות לר"צ כיבוי אש במחלקת בינוי.
- 6.4.2 יוודא ביצוע הדרכות ותרגילים בכיבוי ובטיחות אש ביחידות המחוז.
- 6.4.3 יוודא הימצאות כתבי מינוי לאחראי ונאמן כיבוי אש היחידתיים.
- 6.4.4 יוודא כי בעלי התפקיד הרלוונטיים עברו הכשרה מתאימה במא"מ ומח' ההדרכה.
- 6.4.5 יתאם עם שירותי הכבאות ביקורות ביחידות ויתלווה למבקר שירותי כבאות בביקור ביחידות המחוז, ולאחר תאום מראש עם ר"צ כיבוי אש.
- 6.4.6 ישתתף בוועדות היגוי בכיבוי אש הנערכות ביחידות המחוז.
- 6.4.7 יסייע ליחידות המחוז כמומחה תוכן בעריכת תחקירים באירועי שריפה.

6.5 ר"צ כב"א בנציבות:

- 6.5.1 מהווה גוף מטה מקצועי לטיפול בנושא בטיחות אש.
- 6.5.2 יפקח על רמת בטיחות אש ביחידות שב"ס (רמת אחזקת הציוד והמתקנים בתחום בטיחות אש).
- 6.5.3 ישמש כגורם מנחה ומייעץ בכל הקשור לציוד כיבוי אש, תפעולו ואופן הטיפול בו.
- 6.5.4 יכין תכניות בטיחות אש בפרויקטים במח' בינוי באמצעות יועצי בטיחות ורכזי הפרויקטים.
- 6.5.5 יעקוב וישתתף בפרויקטים מח' בינוי בתחום התקנות מערכות ואמצעי כיבוי ובטיחות אש.
- 6.5.6 יעקוב וינהל את התחזוקה ורכישת מערכות וציוד כיבוי ובטיחות אש ויוודא ביצוע שירותי תחזוקה ביחידות, לפחות אחת לשנה, על ידי חברות מוסמכות.

הפרק: בטיחות באש	נוהל מס': 04-5020
הנוהל: בטיחות אש	בתוקף מתאריך: 01.03.1996
	ת' עדכון אחרון: 31.08.2025
	עמוד מס' 6 מתוך 7 עמודים

6.5.7 יאשר בעת הצורך לאחראי כיבוי אש יחידתי תיקונים במערכות גילוי אש אוטו' ובציוד לכיבוי אש על ידי חברה חיצונית.

6.5.8 ינחה מקצועית את קציני בטיחות מחוזיים להטמעה ולהפנמת ערכי בטיחות אש ולביצוע ביקורות בתחום כיבוי ובטיחות אש ביחידות המחוז.

6.5.9 יפעל ליזום פרסום הוראות ונוהלי בטיחות אש ותיקופם בהתאם.

6.5.10 אחראי לריכוז המידע והידע בתחום בטיחות אש בשב"ס.

7. אחריות ביצוע:

ברמת היחידה: מפקד היחידה

ברמת המחוז: קצין בטיחות מחוזי

ברמת הנציבות: רמ"ח בינוי, ר"צ כיבוי אש

8. פיקוח ובקרה

תדירות	גורם מבוקר	גורם אחראי לבקרה	בקרה
ברמת מחוז	יחידות המחוז	ק. ת"ל מחוז	מחוז
אחת לשנה	יחידות / מחוזות / נציבות	ק. ניהול ופיקוח מערכות כב"א / רת"ח כב"א	נציבות

הפרק: בטיחות באש	נוהל מס': 04-5020
הנוהל: בטיחות אש	בתוקף מתאריך: 01.03.1996
	ת' עדכון אחרון: 31.08.2025
	עמוד מס' 7 מתוך 7 עמודים

9. נספחים:

מס"ד	שם הנספח	נספח
1.	נספח א' - "כתב מינוי לנאמן כיבוי אש בביס"ר"	 נספח א - כתב מינוי נאמן כיבוי אש.doc
2.	נספח ב' - "כתב מינוי לאחראי כיבוי אש בביס"ר"	 נספח ב - כתב מינוי לחוראי כיבוי אש.docx
3.	נספח ג' - "רשימת נושאים לתיעוד בקלסר כיבוי אש ביחידות שב"ס"	 נספח ג - רשימת ד בקלסר כבא.docx
4.	נספח ד' - "ועדת היגוי יחידתית בכיבוי אש"	 נספח ד - ועדות ות כבא בביסר.docx
5.	נספח ה' - "טופס דיווח על אירוע שריפה"	 נספח ה - טופס ל אירוע שריפה.docx

10. עדכונים קודמים:

,26.4.2017 ,18.12.2013 ,18.7.08 ,17.5.07 ,26.3.07 ,14.3.07 ,1.3.07 ,15.2.07 ,21.12.04 ,7.11.04
15.02.2022 ,10.11.2021